

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Чәчәкле авыл жирлеге Чәчәкле авыл жирлеге Советы

КАРАР

06.10.2022

№ 84

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге
Советы депутаты статусы түрүндагы
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясенә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы

КАРА ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы депутаты статусы түрүндагы нигезләмәне расларга.
2. «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлеке Чәчәкле авыл жирлеге Советы депутаты статусы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 23 июнендәге 5-31 номерлы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы каарының үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге каарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында (<http://www.spasskiy.tatarstan.ru>) һәм хокукый мәгълүматның рәсми сайтында ([//http:pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)) бастырырга.
4. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз естемә йөкләргә.

Чәчәкле авыл жирлеге башлығы

Р.Р. Фәисханов

ТР Спас муниципаль районы
Чәчәклө авыл жирлеге Советының
2022 елның 06 октябрендәгө¹
84 карарына күшымта

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында нигезләмә**

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукий һәм социаль гарантияләрне билгели

1 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукий нигезе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнен 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгө 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре тубәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:
  - 1) үлем;
  - 2) үз теләге белән отставкалар;
  - 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтsez яисә хокуктан файдалану сәләтө чикләнгән дип танылса;
  - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
  - 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
  - 6) Россия Федерациисеннән дайими яшәү урынына чыгу;
  - 7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган Россия Федерациисе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы булу, Россия Федерациисе гражданы территориясендә дайими яшәү хокукуны раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациисенең халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациисенең халыкара шартнамәсе нигезендә яшәү хокукуны раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокуки булган чит ил гражданы гражданлыгы;
  - 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
  - 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
  - 10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;
  - 11) «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары

турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгелөнгөн чикләуләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы каары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советына әлеге гариза көргөн көн була.

4 статья. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган төп документы, шулай ук аның үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдаланган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклык һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвиrlамасы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәnlеген, ТР Спас муниципаль районы уставында билгелөнгөн очраклардан тыш, депутатлык эшчәnlеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 статья. Депутат эшчәnlеге формалары

1. Депутат эшчәnlеге рәвешләре тубәндәгеләр:

а) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы каарлары проектларын Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы каравына керту;

г) депутат гарызнамәсен керту;

д) депутат мөрәҗәгатен җибәрү;

е) дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр керту;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыланган очракларын кичекмәстән кисәтү чарапларын күрүне таләп итеп мөрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эш;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәnlеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы эш регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат шәхсән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышларында катнаша.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышларынде депутат үткәрү вакытында һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы эше Регламенты нигезендә барлық кирәклө материалларны ала.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышында катнаша алмасаң, депутат бу хакта алдан ук ТР Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы Рәисе урынбасарына хәбәр итә.

3. Депутат тубәндәгеләргө хокуклы:

1) комиссиядә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советында тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советын карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргө;

3) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы тарафыннан төзелә торган органнарның һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикерләрен әйтергө;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советының хокукый актлары проектларын кертергө;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергө, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советының каарлары проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергө;

6) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәғълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергө;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советының эш регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарның мөрәҗәгатьләрен игълан итәргө;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергө;

10) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советының утырышлар беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы утырышында депутат тарафыннан әйттелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы депутатның дайими һәм вакытлы комиссияләре эшнәдә катнашуы.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәклө авыл жирлөгө Советы депутаты комиссияләренең эшнәдә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда

həm kaarlar kabul itudə katnasha.

2. Deputat komissiya eşendə katnashyrga məmkin, alarның əgzası bulıp tormyý, təkədimnər kertə, karala torğan məsələlər buencha fiker alışuda həm kiñəsh biru tavyshy xokukyına iя kaarlar kabul itudə katnasha ala.

9 статья. Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы həm aның komissiyalərə yəkləmələren үtəudə deputatnyı katnashu.

1. Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советыnyndedputaty həm aның komissiyalərenə үz kompetenцияlərə chiklərendə beləşmələr yəkləmələren үtərgə tiesh.

2. Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы yisə aның komissiyalərə kushu buencha deputat Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы kaarlarыn muunicipal berəmlək chiklərendəge oeshtyru-xokuky rəvəleshlərenə həm milək rəvəleshlərenə bəysəz rəvəshətə җirle үzidərə organnara həm vəzifyfaizatlary tarafyinnan bашkarlyunu tiksherdə katnasha.

3. Deputat yəkləməne үtəy nətiжələrə turynnda Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советyna yisə aның komissiyasenə xəbər itə.

10 Статья. Депутат таләbe

1. Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы utyryshlarynda deputat garyznaməse belən җirle үzidərə organnara, җirle үzidərə organnaraňı vəzifyfaizatlaryna, Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советynıç təzelə yisə sailana torğan baska organnara žitəkchelərenə, Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu territoriyasendə urnashkan muunicipal предприятиelər həm учрежdenielər žitəkchelərenə alarның kompetenцияsenə kərə torğan məsələlər buencha mərəjəgətər itərgə xokukly.

2. Deputat taləbe-deputatnyı Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы kaarları buencha deputat taləbe bulaarak tanyila torğan mərəjəgətə. Deputat taləbe turyndagı təkədim deputat yisə deputatlar tərkeme tarafyinnan yazma formada kertelə həm Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы utyryshynda Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы Rəglamentynda bilgeləngən tərtipə igylan itelə.

3. Deputat taləbe žibəreltgən җirle үzidərə organ, vəzifyfaizat, muunicipal предприятие яki учреждение žitəkchese aça Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы tarafyinnan bilgeləngən срокны algan kənnən 10 kənnən də soňga kalmýicha, yazma rəvəshətə žavap birergə tiesh. Жавап organnyı žitəkchese, vəzifyfaizat, muunicipal предприятие яki учреждение žitəkchese tarafyinnan imzalanırga tiesh, aça deputat taləbe žibəreltgən, yə aның vəzifyfalalarыn vəkyləlycha bашkaruchy зат tarafyinnan.

4. Soraunyı inisiatorы soraу buencha kuellgan soraularpny karauda turydandan-turys katnashyrga xokukly. Alarны karaу kəne turynnda soraу inisiatoryna aldən, əmma məsələne karagan kəngə kadər əç kənnən də soňga kalmýicha xəbər itelə.

5. Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы җirle үzidərə organı, җirle үzidərə organnyı vəzifyfaizat, muunicipal предприятие yisə учрежdение žitəkchesen Tatarstan Respublikası Spas muunicipal rayonu Chəcəkle avyl җirlegə Советы bilgeləngən срокka deputat taləbe buencha kabul itelgən kaararnı үtəy turynnda yazma žavap birune yəklərgə xokukly.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате булып депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына язма рәвештә мөрәжәгате санала, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан иҗтимагый берләшмәләргә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча, мәгълүматны һәм аның депутат эшчәнлегенә бәйле белешмәләрне алу максатларында мөрәжәгать иту санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мәстәкайль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларының, оештыру-хокукий рәвешенә һәм иҗтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгатыләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап сораулар мөрәжәгатенә қуелган мәсьәләләр асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзalanырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мәнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар колективлары белән злемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатыләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатыләрен тәэммин иту буенча чаралар күре:

алардан көргөн тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дөрес чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларны тапшыру исемлеге һәм тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы авыл жирлегетарафыннан билгеләнгән.

Депутатның җәмәгатьчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы депутаты уртак эшчәнlek өчен тәзелә торган депутат фракциясе яисә теркем составына һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерүгә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен тәзу, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советының эш регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мәнәсәбәте.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге

Советы депутаты, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэммин итә торған тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы депутаттың сайлау округындағы эше, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советы түрінде язмасын тыңларга, аның белән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәкле авыл жирлеге Советының, аның органнарының караптарын һәм йәкләмәләрен үтәү түрінде сейләштергә хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәклө ярдәм курсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге түрінде депутатка мәгълүмат бирәләр, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнен барышы түрінде, депутаттың тәңкыйть искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чараптар хакында хәбәр итәләр, законнар депутаты, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутаттың вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокуки

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнен, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул иту хокуқыннан файдалана.

16 Статья. Депутаттың мәгълүмат алу һәм тарату хокуки.

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә;

2) гражданныарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэммин иту;

3) сайлаучыларны дайми, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул иту;

4) оештыру-хокукий формасына карамастан, гражданныарның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренен, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренен жавапларын вакытында карапта һәм аларга жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы көрәш түрүнде» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданныарның шәхси тормышына, намусына һәм абуруена кагылышлы мәгълүматларны иғылан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга

калмыйча, үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәтләре һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксызы:

1) шәхсән яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлеге белән шәғыльләнү;

2) тубәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка иҗтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) катнашу Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Чәчәклө авыл жирлеге Советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен туләүсез нигездә тәкъдим иту»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләр) идарә иту тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы)муниципаль хокукий актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен туләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучы, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка туләүле эшчәнлек белән шәғыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хәкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашыручи депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:
  - 1) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;
  - 2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мәнәсәбәтләргә көрүче гражданнарга карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;
  - 3) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;
  - 4) шәхсән яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидаре органнары эшнәдә катнашудан һәм депутат статусын җирле үзидаре органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмау;
  - 5) депутат бурычларын объектив үтәүдә, шулай ук аның аbruена яисә аbruена зыян китерегә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга;
  - 6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яисә кызыксыну уяткан очракта - бу турида Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советы карапы белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карапларын үтәргә кирәк;
  - 7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.
2. Депутат этикасы бозылган очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Чәчәkle авыл җирлеге Советының муниципаль норматив хокукий актлары белән билгеләнә.
2. Депутат хокукларын жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемтә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.
3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланганин соң, әйтеплән фикерләре, позициясе өчен жинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык хурлауларга, яла ягуга яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга җибәрелгән очракларга кагылмый.